

Nya skolan AB
Org.nr 556612-7600
beata.szwoch@nyaskolan.se

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn under första verksamhetsåret i Nya Skolan Egna Hem i Trollhättans kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Nya Skolan AB att **senast den 3 december 2021** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart.

Nedan anges de åtgärder som huvudmannen måste vidta för att avhjälpa de påtalade bristerna samt den lagstiftning med tillhörande föreskrifter som huvudmannens åligganden följer av. Enligt 2 kap. 8 § skollagen ansvarar huvudmannen för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. Vidare ska huvudmannen enligt 4 kap. 7 § skollagen, om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Dessa bestämmelser ligger till grund för samtliga åtgärder i beslutet om föreläggande.

Skälen för Skolinspektionens ställningstagande i fråga om att verksamheten inte uppfyller krav som följer av föreskrifter som gäller för verksamheten (påtalade brister) samt i fråga om de skyldigheter som huvudmannen måste fullgöra (åtgärder) redovisas nedan.

De omständigheter som råder med anledning av Covid-19

Skolinspektionen är medveten om att många skolor i dagsläget är påverkade med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Skolinspektionen har i detta beslut satt tidsfristen, inom vilken åtgärderna ska vidtas, med hänsyn till rådande omständigheter.

Förutsättningar för utbildningen

Skolinspektionen konstaterar att Nya Skolan AB inte uppfyller författningskraven avseende att Nya Skolan Egna Hem bedriver undervisning i fritidshemmet som stimulerar elevernas utveckling och lärande samt kompletterar förskoleklassen och skolan, samt att rektorn leder den pedagogiska verksamheten i fritidshemmet i enlighet med målen i läroplanen.

Åtgärder

- Huvudmannen ska se till att undervisningen vid fritidshemmet planeras, leds och genomförs så att undervisningen stimulerar elevernas utveckling och lärande och att den kompletterar undervisningen i förskoleklassen och skolan (14 kap. 2 § skollagen, Lgr 11, 4 Fritidshemmets syfte). I detta ingår att:
- Huvudmannen ska se till att rektorn genom samtal med de lärare som undervisar vid fritidshemmet och genom besök i verksamheten följer upp undervisningens planering och genomförande för att säkerställa att undervisningen utgår från och omfattar bestämmelserna enligt ovan (2 kap. 9-10 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar).
- Huvudmannen ska se till att rektorn med utgångspunkt i ovanstående uppföljning analyserar hur undervisningen i fritidshemmet stimulerar elevernas utveckling och lärande samt på vilket sätt verksamheten kompletterar skolan. Eventuella brister i verksamheten ska följas av åtgärder för förändring och förbättring (2 kap. 9-10 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar).

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionen konstaterar att Nya Skolan AB inte uppfyller författningskraven avseende att Nya Skolan Egna Hem har en elevhälsa som arbetar främst hälsofrämjande och förebyggande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Åtgärder

- Rektorn ska se till att det vid skolenheten finns en elevhälsa som arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande och stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)

- Rektorn ska i det arbetet se till att samtliga professioner inom elevhälsan deltar i planeringen av vilka förebyggande och hälsofrämjande insatser som ska genomföras under året av respektive profession samt att samtliga professioner ges möjlighet att bidra med sin syn och kunskap i de insatser som ska genomföras vid skolenheten, (2 kap. 25 § skollagen; Lgy 11, 2.8 Rektorns ansvar)

Anmärkning

Skolinspektionen konstaterar att Nya Skolan AB inte uppfyller författningskraven avseende att se till att det vid Nya Skolan Egna Hem finns ett skolbibliotek som används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Nya Skolan AB en anmärkning. Nya Skolan AB ska **senast den 3 december 2021** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens förstagångstillsyn tar sin utgångspunkt från olika områden som Skolinspektionen definierat utifrån författningarnas krav. De områden som granskats är: *Undervisning och lärande, Extra anpassningar och särskilt stöd, Bedömning och betygssättning, Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling* samt *Grundläggande förutsättningar för skolenheten*.

Skolinspektionens tillsyn visar på brister i verksamheten vid Nya Skolan Egna Hem som huvudmannen tillsammans med rektorn måste åtgärda så att bestämmelserna i skollagen och övriga författningar efterlevs. Tillsynen visar brister vid skolenhetens fritidshem och i elevhälsans arbete. Såväl personalen som rektorn berättar om brister i planering och genomförande av arbetet såväl vid fritidshemmet som inom elevhälsan. Därigenom har eleverna gått miste om viktiga förutsättningar för utveckling och lärande vid Nya Skolan Egna Hem.

Skolinspektionen bedömer vidare att skolenhetens skolbibliotek inte används av lärarna för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.

Motivering till föreläggande

Förutsättningar för utbildningen

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete vid fritidshemmet. Tillsynen visar att skolenhetens planering för fritidshemsverksamheten inte är känd för, och inte används av, lärare som undervisar i verksamheten. Rektorn och huvudmannen är medvetna om att planeringstiden och samverkan inte fungerat mellan personalen på fritidshemmet och personalen i grundskolan, men har inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att utveckla dessa delar av verksamheten trots att man fått kännedom om verksamhetens brister. Det åligger huvudmannen att se till att detta görs. Skolinspektionen bedömer att det föreligger en uppenbar risk att elever vid Nya Skolan Egna Hem inte erbjuds en fritidshemsverksamhet som stödjer dem i deras utveckling och lärande och kompletterar undervisningen i förskoleklassen och skolan. Detta bedömer Skolinspektionen är en brist som måste åtgärdas.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Fritidshemmet kompletterar utbildningen i förskoleklass och grundskolan. Fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation. Fritidshemmet ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov (2 kap. 9 och 10 § och 14 kap. 2 § skollagen).

Läroplanen för fritidshemmet beskriver i del 1 skolans värdegrund och uppdrag och del 2 innehåller övergripande mål och riktlinjer. Dessa delar av läroplanen är i princip likadana för alla skolformer, inklusive verksamheten för fritidshem. Del 4 i läroplanen kompletterar del 1 och 2 genom att förtydliga syftet med undervisningen och anger vilket centralt innehåll som ingår i fritidshemmets undervisning. Genom undervisningen i fritidshemmet ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att:

- Pröva och utveckla idéer, lösa problem och omsätta idéerna i handling.
- Ta hänsyn till personliga behov av balans mellan aktivitet och vila.

- Skapa och upprätthålla goda relationer samt samarbeta utifrån ett demokratiskt och empatiskt förhållningssätt.
- Kommuniera med språkliga uttrycksformer i olika sammanhang och för skilda syften.
- Skapa och uttrycka sig genom olika estetiska uttrycksformer.
- Utforska och beskriva företeelser och samband i natur, teknik och samhälle, samt
- Röra sig allsidigt i olika miljöer samt förstå vad som kan påverka hälsa och välbefinnande.

Läroplanen för fritidshem föreskriver att undervisningen ska behandla följande centrala innehåll: Språk och kommunikation, Skapande och estetiska uttrycksformer, Natur och samhälle, samt Lekar, fysiska aktiviteter och utevistelse. Inom respektive fyra områden finns närmare föreskrivet vad som ska ingå i undervisningen (Lgr 11, 4 Fritidshemmets syfte).

Huvudmannen ska se till att undervisningen i fritidshemmet stimulerar elevernas utveckling och lärande samt kompletterar förskoleklassen och skolan (Lgr 11, 4 Fritidshemmets syfte).

Rektorn har inom givna ramar ett särskilt ansvar för att samarbetsformer utvecklas mellan förskoleklassen, skolan och fritidshemmet för att stödja varje elevs mångsidiga utveckling och lärande (Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar).

Skolinspektionens utredning

Av genomförda intervjuer framgår att skolenhetens planering för fritidshemsverksamheten inte är känd för, och inte används av, lärare som undervisar i vare sig fritidshemmet, förskoleklassen eller grundskolan. Lärarna berättar i intervjuer att det varit rörigt på fritidshemmet ända sedan skolan startade hösten 2020. Detta eftersom det inte finns en behörig fritidspedagog som leder verksamheten på fritidshemmet. Lärarna som arbetar i grundskolan säger att de får gå in och stötta upp verksamheten på fritidshemmet varje dag och vecka. De säger att de bara går in och är där med barnen och att det inte finns någon tydlig pedagogisk planering eller uppdragsbeskrivning på vad det är som ska göras. Lärarna säger vidare att den person som är anställd för att planera och genomföra verksamheten i fritidshemmet, tillsammans med övriga lärare, och som har delar av sin tjänstgöring i fritidsverksamheten, är obehörig och oerfaren vilket bekräftas av både rektorn och av de uppgifter som huvudmannen skickat in till Skolinspektionen inför tillsynen. Rektorn uppger att personen har gymnasial utbildning och är anställd som obehörig fritidsledare. Rektorn uppger vidare att hon vid minst två tillfällen under läsåret annonserat efter behörig personal till fritidshemmet utan att lyckas.

Ytterligare en obehörig resursperson arbetar regelbundet i fritidshemmet. Därtill är, enligt rektorn, samtliga grundskolelärare anställda med viss tid i fritidshemmet för att kunna följa eleverna i båda verksamheterna.

Av genomförda intervjuer framgår vidare att rektorn är medveten om bristerna kring planering och genomförande av verksamheten i fritidshemmet samt bristerna avseende samverkan mellan skolenhetens personal och personalen i fritidshemmet men hon har inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att utveckla något av dessa delar i verksamheten. Rektorn och lärarna berättar att personalen i fritidshemmet endast i undantagsfall är med på de möten av olika slag som hålls på skolan, detta eftersom någon måste vara med eleverna på fritidshemmet när skolan i övrigt har planeringstid och arbetsplatsträffar.

Huvudmannen har skickat in uppgifter om planeringstid till Skolinspektionen och inte vid något tillfälle sammanfaller fritidshemspersonalens planeringstider med övriga skolans planeringstider, förutom det morgonmöte som hålls varje morgon mellan 07:50 och 08:10 där information om dagen och arbetsuppgifter ska kunna delges. Rektorn säger i intervju att samtliga lärare har planeringstid där det ingår att hålla sig informerad om verksamheten i fritidshemmet.

Möjligheter till samverkan finns eftersom grundskollärarna och fritidshemspersonalen delar arbetsrum samt att de kan få information via mail. En av fritidshemspersonalen arbetar även som obehörig idrottslärare i 2-3:an och 4-5:an, och en annan av fritidshemspersonalen som obehörig resursperson i F-1:an. Trots att personal från fritidshemmet även undervisar i vissa av klasserna i grundskolan sker samverkan mellan fritidshemmet och grundskolan främst med F-1:an enligt rektorn. Rektorn uppger i intervju att det främst är den obehöriga fritidsledaren som har tid avsatt för att planera och dokumentera fritidshemsverksamheten. Detta ska delges övriga på måndagsmöten men främst på morgonmöten (20 min varje dag; SI:s anm.). Enligt rektorn har fritidsledaren deltagit vid totalt två måndagsmöten.

Av genomförda intervjuer med elever framgår att det finns elever som inte är trygga med den personal som är satt att leda fritidshemmet. Elever berättar i intervju med Skolinspektionen att de inte känner sig trygga med den personal som arbetar på fritidshemmet. Eleverna säger att personalen bara säger "sluta bråka" och sedan skrattar och går och dricker kaffe. Samtidigt upplever de att personalen kan bli jättearg för småsaker, som t.ex. när en elev råkade skjuta en boll på dem. Fritidshemspersonalen tar heller inte sitt rastvaktuppdrag på allvar enligt eleverna. Eleverna ger exempel på när rastvakten först skulle spela färdigt en basketmatch med andra elever innan den kunde komma för att avstyra ett bråk mellan andra elever. Rektorn uppger att hon tycker att fritidshemmet fungerar bra utefter elevantalet. Vid tiden för tillsynen är 27 av skolans 52 elever inskrivna vid fritidshemmet. Enligt rektorn har emellertid en

trygghetsenkät visat att det finns behov att arbeta vidare med insatser för en ökad trygghet på fritidshemmet. Därför har rektorn försökt tillsätta en behörig fritidspedagog, vilket dock inte lyckats.

Skolinspektionen påtalar för rektorn att det finns många planer och dokument som visar hur det är tänkt att verksamheter ska fungera inom Nya Skolan AB. På en fråga om hur rektorn gör för att förvissa sig om att detta också sker i verkligheten säger rektorn att hon är ute mycket i verksamheterna. I början schemalade jag mina besök vid några tillfällen för att kunna se alla klasser, säger rektorn. Nu gör jag inte det. Jag vill vara en synlig rektor, säger rektorn. Rektorn säger också att hon håller sig informerad om verksamheten genom samtal med elever och vårdnadshavare, och med mentorerna. När det gäller verksamheten i fritidshemmet säger rektorn att hon hört att det inte fungerar så bra och att hennes största fokus inför hösten 2021 är att genom rekrytering kunna få en behörig fritidspedagog på plats.

Huvudmannen uppger i samband med kommunikering av Skolinspektionens protokoll efter genomförda intervjuer att verksamheten i fritidshemmet är ett utvecklingsområde inför läsåret 2021/22. Huvudmannen säger vidare att det funnits en plan för våren avseende fritidshemmets verksamhet som delgetts på det webbaserade informationssystemet men att lärarna inte har tillräcklig förståelse för att fritidshemmet är en del av skolans verksamhet.

Huvudmannen har också i samband med kommunikering av Skolinspektionens protokoll påpekat att när det gäller verksamheten i fritidshemmet så sker "all lektionsplanering i enlighet med styrdokumentet Lgr 11 kursplan med speciallärares handledning". Därtill säger huvudmannen också att man är medveten om att "planeringen fullföljdes inte som önskat".

Motivering till föreläggande som ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Eftersom fritidshemsverksamheten vid Nya Skolan Egna Hem inte uppfyller författningarnas krav, finns skäl att förelägga huvudmannen Nya Skolan AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolenhetens elevhälsa inte arbetar främst hälsofrämjande och förebyggande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Även om skolenheten har viss reell tillgång till alla de professioner som ska finnas i en elevhälsa så att dessa professioner kan anlitas vid behov har inte psykolog och skolsköterska deltagit i elevhälsans arbete till följd av att rektorn bedömt att inget sådant behov funnits. Den elevhälsa som arbetar på skolenheten består uteslutande av kurator och speciallärare som träffas ihop med rektorn med återkommande intervall varannan vecka och driver elevhälsans löpande arbete. Varken denna elevhälsa (elevhälsoteam), eller de övriga professionerna som skolenheten har tillgång till har dock inte medverkat i något konkret arbete som kan betraktas som förebyggande eller hälsofrämjande vid skolenheten. Det arbete som elevhälsan bedriver är uteslutande av karaktären åtgärdande insatser utifrån redan konstaterade behov medan det förebyggande och hälsofrämjande arbetet saknas helt på skolenheten. I ett förebyggande och hälsofrämjande arbete är det av vikt att samtliga professioner inom elevhälsan deltar i planeringen av vilka förebyggande och hälsofrämjande insatser som ska genomföras under året, så att samtliga professioner får möjlighet att bidra med sin syn och kunskap i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet på skolenheten. En konsekvens av de brister som föreligger innebär en risk att elever vid Nya Skolan Egna Hem inte får det stöd i sitt arbete som de har rätt till för att utvecklas så långt som möjligt. Skolenhetens elevhälsa arbetar inte som en samlad resurs främst förebyggande och hälsofrämjande i enlighet med författningarnas krav. Detta bedömer Skolinspektionen är en brist som måste åtgärdas.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska det för eleverna i förskoleklassen och i grundskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande, och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses (2 kap. 25 § skollagen).

I förarbetena till skollagen betonas att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan samt att det finns kompetens att tillgå för detta arbete. Det anges även att elevhälsan i det individuellt inriktade arbetet har ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bland annat elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund som till exempel arbetet mot kränkande behandling, jämställdhet och sex och samlevnadsundervisning med mera. Elevhälsan har ett särskilt ansvar för att bevaka att skolan bidrar till att skapa goda och trygga uppväxtvillkor. I förarbetena till skollagen anges att elevhälsans fokus inte ska vara hälso- och sjukvårdande insatser i snäv bemärkelse utan förebyggande och hälsofrämjande insatser i ett bredare perspektiv (prop. 2009/10:165, s. 276-277).

Skolinspektionens utredning

Av intervjuer med lärare och representanter för elevhälsan framkommer att det sedan slutet av februari månad 2021 inte funnits någon skolsköterska att tillgå på Nya Skolan Egna Hem. Vid Skolinspektionens intervjuer med elevhälsan deltog en skolsköterska från en annan av huvudmannens skolenheter. Hon berättade att den skolsköterska på 20 procent som fanns under hösten 2020 och inledningen av vårterminen 2021 vid Nya Skolan Egna Hem på grund av den rådande Corona-pandemin fick övergå till 100 procent tjänstgöring vid sitt andra arbete hos Västra Götalandsregionen. Sedan dess har det inte funnits någon skolsköterska vid Nya Skolan Egna Hem. När det gäller övriga kompetenser som ska finnas i elevhälsan har skolenheten tillgång till en kurator som arbetar en dag i veckan på skolan, det vill säga 20 procent. Skolenheten har även en speciallärare på 50 procent, men ingen utbildad specialpedagog. Specialläraren arbetar även på en annan av huvudmannens skolenheter på 50 procent där det finns en specialpedagog anställd som specialläraren kan få stöd och handledning av. Det finns också en specialpedagog anställd på en annan av huvudmannens skolenheter och som deltar i Skolinspektionens intervju med elevhälsan, trots att hon inte har någon tjänstgöring vid den här skolenheten som tillsynen avser. Hon berättar att även hon ger handledning och stöd till specialläraren vid Nya Skolan Egna Hem. Exempelvis berättar specialpedagogen om ett förslag till åtgärdsprogram för en elev vid Nya Skolan Egna Hem som hon gett feedback på. Skolläkare och psykolog finns upphandlat av huvudmannen och kan enligt rektorn rekvireras vid behov av huvudmannens samtliga skolenheter. Psykologens insatser har enligt intervjun med elevhälsan hittills sträckt sig till handledning i grupp vid särskilda tillfällen för huvudmannens samtliga elevhälsoteam. I samband med handledningen har olika elevärenden tagits upp och diskuterats.

Rektorn berättar att skolans elevhälsoteam (rektor, kurator och speciallärare) träffas varannan torsdag för att hitta rutiner och bygga upp elevhälsan, men också för att ta upp olika elevärenden. Då deltar även den aktuella mentorn för berörd elev. Torsdagsmöten med elevhälsan har startat under vårterminen 2021 och har hittills genomförts fyra gånger.

När Skolinspektionen tar upp frågan om vilka förebyggande och hälsofrämjande insatser som elevhälsan vid Nya Skolan Egna Hem på något sätt varit involverad i framkommer följande. Elevhälsan nämner att man startat upp de torsdagsmöten som beskrivits ovan som ett exempel på ett sådant arbete. Eftersom man där tar upp olika elevers riskbeteende menar man att det kan ses som ett förebyggande och hälsofrämjande arbete. Några exempel på vad man gjort konkret för att förebygga det man diskuterat på mötet nämns inte. Kuratorn säger att skolan haft tema *Språkbruk* och även genomfört en *Vårfest* men säger att detta genomförts utan insatser från hennes eller övriga elevhälsans sida. Specialpedagogen som arbetar vid en annan skolenhet berättar att hon vet att specialläraren vid Nya Skolan Egna Hem är involverad i arbetet med skolans rastaktiviteter. Huruvida detta är en effekt av elevhälsans arbete framgår inte. Kuratorn som arbetar en dag i veckan vid skolan uppger att även hon är delaktig i planering och genomförande av rastaktiviteter.

När det gäller elevernas upplevelse av trygghet eller av elevernas studieresultat så har kuratorn inte tagit del av några sådana resultat. Inte heller om skolan behandlar pojkar och flickor olika eller hur skolan arbetar med jämställdhet och de olika diskrimineringsgrunderna kan kuratorn uttala sig om eftersom hon som hon säger "är för lite på skolan". Kuratorn känner till att det funnits kränkingsärenden på skolan, men kuratorn har inte varit involverad i utredningen av dessa eftersom det skett när hon inte varit på plats. Hon har fått i uppdrag av rektorn att arbeta med relationer mellan elever, med diskriminering och värdegrund, och säger att hon är mycket ute i klasserna när hon är på skolan.

Specialläraren säger att hon på sin halvtid arbetar mycket med att undervisa elever som har svårt att hänga med, enskilt eller i mindre grupper. Det gäller framförallt i ämnena svenska och matematik. Hon uppger också att hon är ett bollplank vid upprättande av åtgärdsprogram och att hon i det sammanhanget även utför kartläggningar. Eftersom hon undervisar elever med olika stödbehov säger hon att hon har viss insikt i elevernas studieresultat.

Rektorn säger, som nämnts ovan, att det är specialläraren, kuratorn och hon själv som utgör skolans elevhälsa på plats. Dessutom finns övriga kompetenser inom huvudmannens organisation vid behov, säger rektorn. När det gäller skolsköterska säger rektorn att hon kan nå den skolsköterska som finns på en

annan skolenhet vid behov via telefon eller mail. Rektorn uppger att hon i praktiken inte haft något behov av skolsköterska sedan i februari 2021 då den tidigare skolsköterskan slutade, förutom då hon behövt bolla några enskilda elevärenden. Men någon skolsköterska på plats har rektorn inte haft behov av. Detsamma gäller psykolog, säger rektorn. Jag vet att möjligheten att rekquirera psykolog finns inom huvudmannens organisation, men hur mycket resurs som finns i budget för Nya Skolan Egna Hem vet jag inte, säger rektorn. Detsamma gäller skolläkare. Rektorn uppger vidare att elevhälsoteamet inte sedan november 2020 när rektorn började på skolan har arbetat tillsammans med något arbete som kan beskrivas som förebyggande och hälsofrämjande, varken fysiskt eller digitalt. Rektorn uppger att huvudmannens samlade elevhälsa samverkar över skolenhetsgränserna när de har sina kompetensutvecklingsdagar. Och vi samverkar på ett liknande sätt kring de elever som har pågående utredningar, där måste vi ju använda alla de kompetenserna, säger rektorn.

Motivering till föreläggande som ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen). Eftersom elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete vid Nya Skolan Egna Hem inte uppfyller författningarnas krav, finns skäl att förelägga huvudmannen Nya Skolan AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Anmärkning

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i användandet av skolbiblioteket vid Nya Skolan Egna Hem. Skolinspektionens utredning visar att det mindre rum som benämns skolbibliotek vid skolenheten inte är ändamålsenligt för sitt syfte och inte används som bibliotek för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. Rummet används mest som ett extra rum för undervisning av elever som behöver undervisning i ett mindre sammanhang eller till andra ändamål. Utbudet av litteratur och lokalens storlek och utformning har fått till följd att skolbiblioteket inte används som en resurs i undervisningen av lärarna. Istället använder lärarna den litteratur de valt ut

och samlat i klassrummen eller lånat på kommunbiblioteket. Att Nya Skolan Egna Hem inte har tillgång till ett skolbibliotek som används i den dagliga undervisningen strider mot författningarnas krav. Detta bedömer Skolinspektionen är en brist som måste åtgärdas.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska det för eleverna i förskoleklassen och i grundskolan finnas tillgång till skolbibliotek som används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling (2 kap. 36 § skollagen; Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.8 Rektorns ansvar).

I skollagen finns ingen närmare precisering av vad som kännetecknar ett skolbibliotek. Propositionen till skollagen (Prop. 2009/10:165 s. 284) anger följande: "Med skolbibliotek brukar vanligtvis avses en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande".

Skolinspektionens utredning

Av intervjuer med elever, lärare och elevhälsans representanter framgår att det rum som vid skolenheten benämns som skolbibliotek i mycket ringa omfattning används som skolbibliotek. Några av de yngre elever som Skolinspektionen intervjuat uppger att de är i skolbiblioteket när de har modersmålsundervisning och andra säger att de kan få gå dit när man är på fritidshemmet och vill läsa. Äldre elever säger i intervju med Skolinspektionen att skolans bibliotek känns instängt och trångt, "man kan inte sitta där". Vidare säger de att det inte finns några roliga böcker där, bara "träkböcker". Någon elev säger sig bara ha varit där när det varit upptaget i andra lokaler och övriga elever säger att de endast tittat in. I intervju med lärare säger de att det inte finns så mycket böcker där, så lärarna använder nästan inte alls skolbiblioteket. Lärarna säger vidare att de använder det snarare som ett grupprum. Skolbiblioteket innehåller inga böcker på andra språk än svenska enligt lärarna. Elevhälsans personal som Skolinspektionen intervjuat säger att de inte vet hur lärarna använder skolbiblioteket. Kuratorn har varit inne där någon gång för att ha samtal med elever och skolsköterskan använde det en gång när hon informerade elever i åk 5 (tre elever; SI:s anm.) om vaccination. Enligt kuratorn har lärarna mycket böcker i klassrummen men hon har sett elever sitta i biblioteket för att få lugn och ro. Även specialläraren kan använda rummet för undervisning då hon tar ut elever från den ordinarie klassundervisningen.

Rektorn uppger att skolbiblioteket i första hand används som bibliotek av elever på daglig basis. Rektorn säger att mentorerna kanske inte är där varje dag, men att det används för elever som behöver läsa i lugn och ro, för att slå i böcker och läsa på läsplattorna. Rektorn beskriver rummet som ett rum med tre-fyra platser för elever och med ett utbud av böcker som i nuläget är tillräckligt.

Vid Skolinspektionens besök på skolan inför tillsynen gjordes en snabb okulär besiktning av rummet som benämndes *Skolbibliotek*. Rummet är ca 10-12 kvm, har hyllor efter tre väggar och ett bord mitt på golvet med tre-fyra sittplatser. Rummet är beläget i en korridor i en del av skolan där elever normalt inte rör sig. I anslutning till rummet ligger lärarnas personalrum, rum som används av kurator och andra administrativa uppgifter samt toaletter.

I samband med kommunikeringen av Skolinspektionens protokoll har huvudmannen kommenterat uppgifter som lämnats med bland annat följande ställningstagande.

”Nya Skolan bekräftar ovanstående information och kompletterar med att skolbiblioteket används inte i sådan utsträckning som det är önskat särskilt vad gäller årskurs 4 - 5. När eleverna besöker skolbibliotek väljer de i första hand böcker som de ska ha i klassrummet i en särskild bokställning och arbeta med. Utifrån Skolbiblioteksplan för Nya Skolan är målet att inför kommande läsår skall skolbibliotek blir en integrerad del i den pedagogisk verksamheten i syfte att stärka elevernas språkförmåga.

Nya Skolan kompletterar med information om att eleverna tillsammans med lärarna besöker regelbundet stadsbibliotek och tar del av kompetenser som finns i syfte att gynna elevernas läsutveckling och källkritiska förmåga, stärka och utveckla elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens. Då Nya Skolan Egna Hem är nyetablerat, sker det kontinuerligt komplettering av utbud vad gäller både fakta och litterära böcker på både svenska och annat språk.”

Motivering till anmärkning som ingripande

Nya Skolan AB:s verksamhet vid Nya Skolan Egna Hem uppfyller inte författningarnas krav eftersom skolbibliotek inte används som en resurs i undervisningen i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande. Utredningen visar dock att huvudmannen har en plan för hur skolbiblioteket ska utvecklas efter första verksamhetsåret, och att lärarna är medvetna om skolbibliotekets roll och funktion. Därför använder lärarna i viss mån kommunens stadsbibliotek. Skolinspektionen bedömer vid en samlad bedömning bristerna som mindre allvarliga och tilldelar därför Nya Skolan AB en anmärkning. Nya Skolan AB är skyldig att inom den tid som angetts i inledningen av beslutet åtgärda bristerna som föranlett anmärkningen.

Områden där Skolinspektionen inte funnit några brister

Undervisning och lärande

Skolinspektionen har inte funnit annat än att Nya Skolan Egna Hem vid tiden för tillsynen uppfyller författningskraven avseende att

- undervisningen är strukturerad och utgår från och omfattar målen i läroplanen och respektive kursplan.
- undervisningen är saklig, allsidig och bygger på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.
- undervisningen är icke-konfessionell. Vid fristående skolenheter är deltagande vid konfessionella inslag i utbildningen frivilligt.
- lärarna stärker elevernas vilja att lära och deras tillit till den egna förmågan.
- utbildningen och undervisningen organiseras, planeras och genomförs så att elever möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.
- i utbildningen tas hänsyn till elevernas olika behov.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen har inte funnit annat än att Nya Skolan Egna Hem vid tiden för tillsynen uppfyller författningskraven avseende att

- eleven ges skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och insatserna utvärderas. Elever som är i behov av särskilt stöd ges stöd på det sätt och i den omfattning som utredningen visat att eleven behöver.
- kartläggningsmaterial i förskoleklass, nationella bedömningsstöd i årskurs 1 och nationella prov i årskurs 3 används. För elever som utifrån dessa underlag visar indikationer på att inte nå kommande kunskapskrav görs en särskild bedömning och insatser planeras, följs upp och information överförs enligt författningarnas krav.
- elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt. Om det visat sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.

- elever som är i behov av särskilt stöd ges stöd på det sätt och i den omfattning som utredningen har visat att de behöver.
- när det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas.

Bedömning och betygsättning

Skolinspektionen har inte funnit annat än att Nya Skolan Egna Hem vid tiden för tillsynen uppfyller författningskraven avseende att

- lärarna bedömer elevernas kunskaper allsidigt utifrån kunskapskraven.
- eleven och elevens vårdnadshavare informeras fortlöpande om elevens utveckling.

Trygghet, studiero och åtgärder vid kränkande behandling

Skolinspektionen har inte funnit annat än att Nya Skolan Egna Hem vid tiden för tillsynen uppfyller författningskraven avseende att

- det bedrivs ett aktivt och medvetet värdegrundsarbete för att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet.
- utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö, som präglas av trygghet och studiero.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionen har inte funnit annat än att Nya Skolan Egna Hem vid tiden för tillsynen uppfyller författningskraven avseende att

- den totala undervisningstiden för varje elev ska vara minst 6890 timmar.
- skolan ska säkerställa att eleverna deltar i utbildningen, informera elevens vårdnadshavare samma dag vid ogiltig frånvaro samt skyndsamt utreda frånvaron vid upprepad eller längre frånvaro.
- lärarna vid skolenheten har legitimation och är behöriga för den undervisning de bedriver, om de inte omfattas av något av undantagen från dessa krav.
- elever ges en studie- och yrkesorienterande verksamhet som tillgodoser deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet så att elever får pröva och utveckla sina intressen oberoende av könstillhörighet.
- skolenheten har tillgång till och använder ändamålsenlig utrustning, lokaler och digitala verktyg.

På Skolinspektionens vägnar

X Roland Fallström

Enhetschef

Signerat av: Roland Fallström

I ärendets slutliga handläggning har Hans Larson (föredragande), enhetsjurist Claes Börjesson samt utredarna Matilda Hazard och Mikaeil Yousefi medverkat.

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se.

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om Skolinspektionens förstagångstillsyn av fristående skolor

Bilaga 2: Fakta om tillsynen och Nya Skolan Egna Hem

Bilaga 1

Allmänt om Skolinspektionens förstagångstillsyn av fristående skolor

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn för att granska skolor och övriga verksamheter inom skolväsendet i kommuner och hos enskilda skolhuvudmän (fristående skolor).

Den första kontroll som görs av en huvudman som fått tillstånd att starta en fristående skola är etableringskontrollen. Denna görs terminen före skolan ska starta i syfte att kontrollera att den planering som presenterades i ansökan går att genomföra.

Då en fristående skola startat gör Skolinspektionen under det första läsåret en så kallad förstagångstillsyn. Detta för att säkerställa att huvudmannen och skolan följer de föreskrifter som gäller för utbildningen, för att öka huvudmäns och rektorers kunskap om gällande författningar samt för råd och vägledning. Förstagångstillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att uppnå kunskapskraven.

Skolinspektionens tillsyn avser att visa i vilken utsträckning huvudmannens verksamhet avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar inom de granskade områdena.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som har vidtagits inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om tillsyn finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Bilaga 2

Fakta om tillsynen och Nya Skolan Egna Hem

Etableringskontroll genomfördes våren 2020 med beslut 2020-06-09 (Dnr 2020:3034).

Skolinspektionen har genomfört tillsyn under första verksamhetsåret (förstagångstillsyn) av Nya Skolan Egna Hem under maj-juni 2021. Nya Skolan Egna Hem besöktes av Skolinspektionen den 31 maj, och digitala intervjuer genomfördes med elever, personal och rektor den 4 och 11 juni 2021.

Nya Skolan Egna Hem är en fristående skola i Trollhättans kommun. Skolenheten har vid tiden för tillsynen elever i förskoleklass och grundskola årskurserna 1-5, samt fritidshem. Vid tillsynstillfället finns 52 elever i förskoleklass och årskurserna 1-5, varav 27 elever även är inskrivna vid fritidshemmet. Skolenheten leds av en rektor.

Huvudman för skolan är Nya Skolan AB med organisationsnummer 556612-7600.

Nya Skolan AB har godkännande av Skolinspektionen att bedriva fritidshem, förskoleklass och grundskola årskurserna 1-6 (Dnr SI 2019:868).

Måluppfyllelse

Eftersom skolenheten är ny och ännu inte varit verksam under ett helt läsår, saknas offentlig statistik.